

Інформаційно-методичні рекомендації щодо проведення

I туру

Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби»

Умови розроблені відповідно до Указів Президента України від 22 січня 2016 року № 17 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-2017 років» та від 13 жовтня 2015 року № 580/15 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», Рекомендацій парламентських слухань про становище молоді в Україні на тему: «Ціннісні орієнтири сучасної української молоді», схвалених Постановою Верховної Ради України від 23 лютого 2017 року № 1908-VIII, Положення про Всеукраїнську краєзнавчу акцію учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03.05.2018 № 450, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 29.05.2018 року за № 633/32085.

I. Мета та завдання акції

Метою акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» є громадянське виховання дітей та молоді на засадах історичної правди про боротьбу українського народу за державну незалежність.

Основні завдання акції передбачають:

- вивчення подій, фактів, наслідків та здобутків Української революції;
- сприяння науковим, краєзнавчим дослідженням державотворчих процесів;
- формування ціннісних орієнтирів і почуття патріотизму у дітей та молоді на прикладах боротьби українського народу за самовизначення, соборність та державність України, успадкованих, зокрема, від Українських січових стрільців, армії Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української повстанської армії, українців-повстанців у сталінських таборах, учасників дисидентського руху. Національно-патріотичне виховання може здійснюватися також на прикладах мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні 2004, 2013-2014 років;
- дослідження діяльності політичних, військових, громадських і духовних лідерів у боротьбі за державну незалежність України;
- аналіз перемог і поразок як мотивації формулювання уроків і здобутків українського народу у боротьбі за державну незалежність;
- сприяння вихованню у дітей та молоді активної громадянської позиції щодо зміцнення державності, почуття української ідентичності та національної самосвідомості;
- залучення учнівської молоді до вивчення історії рідного краю;
- створення умов для оволодіння учнями практичними навичками пошукової, дослідницької роботи, розширення напрямів краєзнавчих досліджень;
- удосконалення змісту та форм виховної роботи в закладах освіти;
- просвітницька діяльність закладів освіти.

II. Термін проведення акції

Подання матеріалів на конкурс проводиться **до 5 листопада 2021 року**.
Роботи, які будуть надані пізніше зазначеного терміну, не приймаються.

III. Учасники акції

До участі в акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» запрошується учнівська молодь Дергачівщини.

До участі в акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» як керівники та консультанти краєзнавчо-дослідницьких робіт запрошуються вчителі, викладачі, науково-педагогічні працівники, представники національних спілок та громадських організацій.

IV. Зміст акції

Учасники акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» проводять краєзнавчу, пошукову, науково-дослідницьку роботу, збирають емпіричні дані, фактичний матеріал, статистичну інформацію, працюють у музеях, бібліотеках та архівах, беруть участь у польових краєзнавчих експедиціях, тематичних змаганнях у закладах оздоровлення та відпочинку тощо.

Акція «Українська революція: 100 років надії і боротьби» проводиться за такими тематичними **напрямами**:

- 1) **«Українська революція – доба національного державотворення»;**
- 2) **«Боротьба українців проти більшовицької диктатури та військової агресії Росії»;**
- 3) **«Український національний визвольний рух 1930-х років, періоду Другої світової війни та у повоєнні роки»;**
- 4) **«Дисидентський рух опору комуністичному тоталітарному режимові»;**
- 5) **«Українська державність: від Революції на граніті до Революції Гідності».**

Учасники акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» досліджують:

- 1) **за напрямом «Українська революція – доба національного державотворення»:**

етапи політичного, військового, економічного, культурно-просвітницького тощо розвитку Української революції та формування державницьких інститутів;

діяльність Української Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918);

правління гетьмана Павла Скоропадського у контексті 100-річчя гетьманату (квітень – грудень 1918);

період влади Директорії Української Народної Республіки (грудень 1918 – листопад 1921);

факти та події в добу національного піднесення, що відбувалися у селах і містах свого краю;

формування громадянського суспільства, відродження українських традицій в освіті і культурі;

діяльність історичних постатей Української революції, а також долі односельців, земляків – учасників революційних перетворень на місцях, які своїми діями і прагненнями прославили рідний край і Україну.

- 2) **за напрямом «Боротьба українців проти більшовицької диктатури та військової агресії Росії»:**

організовані та стихійні форми боротьби українців проти більшовицької диктатури у 1920-ті роки – на початку 1930-х років;

український опір процесам колективізації на селі;

протидію більшовиків процесам українізації у сфері освіти, духовної і матеріальної культури, мовної політики.

3) за напрямом «Український національний визвольний рух 1930-х років, періоду Другої світової війни та у повоєнні роки»:

створення та діяльність Української військової організації;
історію діяльності та боротьби Організації українських націоналістів;
державотворчі зусилля на Закарпатті в добу Карпатської України;
історію подвигів Української повстанської армії: жертвовної звитяги українства;
роль українців в організації протестів та повстань у сталінських таборах;
життя та діяльність історичних постатей зазначених періодів боротьби, участь членів родини (авторів робіт), їхніх односельців у великому протистоянні українців радянсько-російській імперії.

4) за напрямом «Дисидентський рух опору комуністичному тоталітарному режимові»:

причини виникнення, зміст та форми дисидентського руху в Україні (середина 1960-х – середина 1980-х років);
історію створення Української Гельсінської групи;
долі українських дисидентів та їх родин за радянських часів;
міжнародну підтримку Української Гельсінської групи;
роль української діаспори у захисті поборників прав людини та незалежності України: від Гельсінської групи до Гельсінської спілки;
роль Народного Руху України у державотворчих зусиллях українського народу (кінець 1980-х років).

5) за напрямом «Українська державність: від Революції на граніті до Революції Гідності»:

передумови виникнення молодіжного протестного руху в Україні у 1990 році;
роль та значення Революції на граніті у боротьбі за відновлення державної незалежності України;
причини та наслідки Помаранчевої революції – важливого етапу боротьби за європейський шлях розвитку української держави;
політичні, економічні, соціальні, ідеологічні причини Революції Гідності;
європейський вибір України у контексті стратегії руху до демократії та загальноцивілізаційних напрямів розвитку.

V. Вимоги до написання та оформлення краєзнавчо-дослідницьких робіт

Краєзнавчо-дослідницькі роботи виконуються державною мовою.

1. Краєзнавчо-дослідницька робота має складатися з таких частин:

вступ – визначаються мета та завдання дослідження, форми, засоби та методи краєзнавчих досліджень тощо;

основна частина – містить системний виклад досліджуваного матеріалу, подій, фактів, біографічних, статистичних даних, порівняльний аналіз зібраних даних, аналіз успіхів та поразок українського народу у боротьбі за державну незалежність;

підсумки – окреслюються найбільш характерні особливості подій, фактів, ролі історичних діячів у процесах боротьби за українську державність, узагальнюються фактори, що сприяли або протидіяли намірам і процесам щодо формування та утвердження державницьких зусиль, формулюються конструктивні пропозиції як перспективні щодо намірів і дій на зміцнення української державності у сьогоденні;

списки джерел та використаної літератури.

2. Краєзнавчо-дослідницькі роботи подаються в друкованому вигляді та на електронних носіях інформації (документ Microsoft Word, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5 у форматі RTF) обсягом до 20 друкованих сторінок. У додатку до роботи (обсягом до 10 сторінок) можуть бути подані фотографії, малюнки, фотокопії, схеми, картографічний матеріал тощо розміром не менше ніж 10 x 15 см.

На титульній сторінці зазначаються назва адміністративно-територіальної одиниці, повне найменування закладу освіти, тема краєзнавчо-дослідницької роботи та рік виконання.

На другій сторінці зазначаються прізвище та ім'я автора або список авторів краєзнавчо-дослідницької роботи, назва дитячого колективу (туристсько-краєзнавчого гуртка, творчого об'єднання, пошукової групи – за наявності таких); прізвище, ім'я, по батькові керівника роботи, місце роботи, посада, контактний телефон.

Робота виконується на кольоровому принтері, скріплюється папкою А-4 з планкою-затиском (біла прозора обкладинка).

Диск (CD-R\CD-RW) у конверті з роботою та тезами кріпиться до роботи.

Разом з роботами подається інформація (до 2 - х сторінок тексту у довільній формі) про перебіг акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби» з цікавими прикладами краєзнавчої роботи в освітньому закладі.

Вимоги до електронного вигляду тез

Тези подаються у форматах Microsoft Office Word 2003, 2007* на CD-R\CD-RW. Ім'я файлу повинно відповідати прізвищу автора або назві учнівського об'єднання.

Мова – українська, російська. Обсяг – не більше **2 сторінок** тексту формату А4. Текст повинен бути набраний через 1 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль – 14, поля – 1,5 см. Назва друкується великими літерами по центру, кегль - 12. **Праворуч**, зразу після назви, необхідно подати відомості про її авторів (прізвище, ім'я, клас, назву учнівського об'єднання, навчального закладу (повністю), а також прізвище, ім'я, по-батькові та регалії керівника роботи, кегль – 12.

Матеріали акції подаються з перевіркою вчителя української мови (обов'язково). Тези збірника «Українська революція: 100 років надії і боротьби» друкуються в авторській редакції.

Роботи, які не матимуть тез в електронному вигляді, або тези не відповідатимуть вимогам **друкуватись не будуть.**

VI. Підбиття підсумків та нагородження переможців

За результатами акції планується видання збірки кращих робіт, проведення виставки робіт та краєзнавчих читань.

Щороку за підсумками I (обласного) туру автори краєзнавчо-дослідницьких робіт-переможців та призерів нагороджуються дипломами, грамотами, призами організаторів акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби».

Роботи переможців II (обласного) туру направляються до Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді для участі у III турі Всеукраїнської акції «Українська революція: 100 років надії і боротьби».

